

Bo Anker Svendsen:

Eventsdata: En tilfredsstillende operationalisering af udenrigs-
politik?

1. Indledning

De sidste 10 års forskning inden for disciplinen komparativ udenrigspolitik har koncentreret forskningsressourcerne omkring en diskussion af, hvordan udenrigspolitik kan forklares, hvorledes den formuleres, samt hvilke mål og interesser forskellige stater ønsker at fremme. Diskussionen af selve begrebet udenrigspolitik ("foreign policy") har til gengæld været særdeles begrænset.¹ Litteraturen opviser kun få forsøg på at drøfte, hvad der skal forstås ved udenrigspolitik, hvordan forklaringsvariablene adskilles fra, hvad der skal forklares, hvilke dimensioner der indgår i begrebet, og hvorledes udenrigspolitik kan kategoriseres.²

Den manglende præcision af begrebet har betydet, at der inden for store dele af litteraturen ikke klart skelnes mellem

- 1) de målsætninger staterne ønsker at fremme ved hjælp af deres udenrigspolitik
- 2) de processer gennem hvilke udenrigspolitikken formuleres
- 3) udenrigspolitikens substans
- 4) udenrigspolitikens konsekvenser ("outcome")

De to første problemer behandler baggrunden for at staterne ønsker at påvirke hinanden, mens det fjerde problem handler om, hvorledes staterne faktisk bliver påvirket af deres omgivelser. Sammenblandingen af de 4 problemer kommer klart til udtryk, dels i definitioner på udenrigspolitik, hvor mål, intentioner, midler og re-

1) Scott Harris og Bernard Cohens oversigtsartikel omhandlende Foreign Policy i F.I. Greenstein and N.W. Polsby, Handbook of Political Science, vol. 6, Reading: Addison-Wesley, 1975, pp. 381-439 indeholder eksempelvis en 25 sider lang oversigt over faktorer, der kan forklare udenrigspolitikens formulering, mens "foreign policy output" alt i alt bliver behandlet på ca. 1 side.

2) Det vægtigste forsøg på at behandle kategoriseringsproblematikken findes hos C. Hermann, "Policy Classification: A Key to the Comparative Study of Foreign Policy", i J. Rosenau, V. Davis og M. East (eds.), The Analysis of International Politics, New York: The Free Press, 1972, pp. 58-80.

Bo Anker Svendsen:

Eventsdata: En tilfredsstillende operationalisering af udenrigs-
politik?

1. Indledning

De sidste 10 års forskning inden for disciplinen komparativ udenrigspolitik har koncentreret forskningsressourcerne omkring en diskussion af, hvordan udenrigspolitik kan forklares, hvorledes den formuleres, samt hvilke mål og interesser forskellige stater ønsker at fremme. Diskussionen af selve begrebet udenrigspolitik ("foreign policy") har til gengæld været særdeles begrænset.¹ Litteraturen opviser kun få forsøg på at drøfte, hvad der skal forstås ved udenrigspolitik, hvordan forklaringsvariablene adskilles fra, hvad der skal forklares, hvilke dimensioner der indgår i begrebet, og hvorledes udenrigspolitik kan kategoriseres.²

Den manglende præcision af begrebet har betydet, at der inden for store dele af litteraturen ikke klart skelnes mellem

- 1) de målsætninger staterne ønsker at fremme ved hjælp af deres udenrigspolitik
- 2) de processer gennem hvilke udenrigspolitikken formuleres
- 3) udenrigspolitikens substans
- 4) udenrigspolitikens konsekvenser ("outcome")

De to første problemer behandler baggrunden for at staterne ønsker at påvirke hinanden, mens det fjerde problem handler om, hvorledes staterne faktisk bliver påvirket af deres omgivelser. Sammenblandingen af de 4 problemer kommer klart til udtryk, dels i definitioner på udenrigspolitik, hvor mål, intentioner, midler og re-

1) Scott Harris og Bernard Cohens oversigtsartikel omhandlende Foreign Policy i F.I. Greenstein and N.W. Polsby, Handbook of Political Science, vol. 6, Reading: Addison-Wesley, 1975, pp. 381-439 indeholder eksempelvis en 25 sider lang oversigt over faktorer, der kan forklare udenrigspolitikens formulering, mens "foreign policy output" alt i alt bliver behandlet på ca. 1 side.

2) Det vægtigste forsøg på at behandle kategoriseringsproblematikken findes hos C. Hermann, "Policy Classification: A Key to the Comparative Study of Foreign Policy", i J. Rosenau, V. Davis og M. East (eds.), The Analysis of International Politics, New York: The Free Press, 1972, pp. 58-80.

sultat blandes sammen,³ dels i de talrige tilfælde, hvor udenrigspolitik er blevet klassificeret ud fra måltype eller processerne bag udenrigspolitikens formulering.⁴ Denne sammenblanding af uafhængige og afhængige variable bør undgås. Udenrigspolitik bør klassificeres ud fra sin substans, det vil sige eksempelvis ud fra, hvilke midler der anvendes (militære, økonomiske, diplomatiske) ud fra grad af aktivitet, ud fra om handlinger er multilaterale eller bilaterale osv.⁵

De såkaldte events-datasæt repræsenterer det mest omfattende forsøg, der har været gjort på at foretage en mere systematisk specifikation og operationalisering af variabelen udenrigspolitik. Eventsdata bygger på en opfattelse af udenrigspolitik som værende lig med de handlinger, der er et resultat af autoritative beslutninger med henblik på påvirkning af ydre aktører. Hermanns definition af udenrigspolitik⁶ kan betragtes som repræsentativ for denne forskning

"Foreign policy consists of those discrete official actions of the authoritative decision-makers of a nation's government or their agents which are intended by the decision-makers to influence the behavior of international actors external to their own polity".

Alle eventsdata-sæt⁷ forudsætter, at substansen i en stats udenrigspolitik kan beskrives ud fra fænomener med 3 karakteristika.

-
- 3) Eksempelvis definitionen i Scott Harris og Bernard Cohen, *op.cit.*, p. 393: "foreign policy - it is a set of goals, directives, or intentions, formulated by persons in official or authoritative positions, directed at some actor or condition in the environment beyond the nation state, for the purpose of affecting the target in the manner desired by the policymakers".
 - 4) Rosenaus præteori og adaptationsteori er begge typiske eksempler på denne tendens. Lange udregninger af forklaringsvariablenes relative betydning følges af særdeles mangelfulde specificeringer af den afhængige variable. Se J. Rosenau "Pre-Theories and Theories of Foreign Policy", i B.J. Farrell (ed.), Approaches to Comparative and International Politics, Evanston: Northwestern University Press, 1966 og J. Rosenau, The Adaptation of National Societies: A Theory of Political System Behavior and Transformation, New York: McCaleb-Seiler, 1970.
 - 5) En række dimensioner på udenrigspolitisk adfærd gengives hos M. East, S. Salmore, C. Hermann, Why Nations Act, Beverly Hills: Sage, 1978, pp. 36-38.
 - 6) Hermann, *op.cit.*, p. 72.
 - 7) En oversigt over eventsdata-sæt findes eksempelvis hos Azar & Ben-Dak (eds.), Theory and Practice of Events Research, New York: Gordon and Breach, 1975, pp. 261-283.

og for det tredje er det overordentligt vanskeligt at opstille en eventsklassifikation, der kan kategorisere alle typer af begivenheder på en meningsfuld måde.

2. Begivenheder uden mål

Event operationaliseringen kræver, at der til enhver event kan specificeres et mål (target). I event-filosofien betragtes handlinger som udtryk for, at en aktør ønsker at påvirke andre aktører. Det er derfor altid muligt at udpege et mål for en given handling. Spørgsmålet er nu, om denne forudsætning betyder en indskrænkning af begrebet udenrigspolitik. Findes der fænomener i det internationale system, hvortil der ikke kan knyttes et eksplicit target? Er det rimeligt at bortdefinere disse fænomener?

Især inden for de områder af udenrigspolitikken, der har at gøre med udenrigsøkonomi, synes målløse fænomener at spille en rolle. Det er karakteristisk, at en række af de midler, der benyttes til at fremme en given udenrigsøkonomisk målsætning, normalt ikke eksplicit er rettet mod en bestemt aktør. Her tænkes eksempelvis på valutapolitik eller toldpolitik. Disse fænomener udgør en vigtig del af en stats udenrigsøkonomiske politik, og de kan næppe udelukkes fra event-analysen under henvisning til, at denne ikke behandler udenrigsøkonomiske fænomener, men kun sikkerhedspolitiske fænomener. De fleste datasæt registrerer eksempelvis handelsaftaler, økonomiske topmøder eller diplomatiske protester vedrørende eksempelvis nationalisering af udenlandske virksomheder.

Inden for den nyere litteratur, der tager sit udgangspunkt i begrebet "interdependens", er der blevet fremsat den hypotese, at den traditionelle distinktion mellem udenrigs- og indenrigspolitik er blevet nedbrudt¹⁰ som følge af den stigende gensidige afhængighed mellem staterne. Stadig større dele af staternes indenrigspolitik får konsekvenser for andre stater. Den økonomiske politik, der føres i Vesttyskland og Sverige, påvirker eksempelvis Danmarks valg af økonomisk politik. Sættes bekæmpelsen af inflationen i centrum hos vores naboer, bliver det særdeles vanskeligt at føre en politik i Danmark, der prioriterer bekæmpelse af arbejdsløshe-

10) E. Morse, Modernization and the Transformation of International Relations, New York: Free Press, 1976, pp. 82-84.

den højest. Sådanne fænomener kan ikke indfanges af events-analysen. Den interne økonomiske politik har normalt ikke noget eksplicit eksternt "target", og de eksterne konsekvenser vil oftest yderligere være utilsigtede. Ifølge Hermanns definition indgår kun tilsigtede handlinger ("... intended by the decision-makers to influence ...") i en stats udenrigspolitik.¹¹ Dette synspunkt kan forsvares, hvis formålet med analysen udelukkende er at beskrive, hvorledes stater eksplicit forsøger at påvirke deres omgivelser. En sådan analyse vil imidlertid ikke give mulighed for at forstå, hvorfor en stat ønsker at påvirke sine omgivelser. Dette er kun muligt, hvis man også analyserer, hvorledes omgivelserne faktisk påvirker staten. Set fra et dansk synspunkt er effekten af den mere eller mindre konstante revaluering af D-marken mere væsentlig end årsagen til denne.

De handlinger, der ikke kan indpasses i eventsskelettet, fordi et eksternt "target" mangler, kan opdeles i to kategorier. Som allerede skitseret gælder det for intern lovgivning med eksterne konsekvenser. Det er endvidere vanskeligt at indpasse en del af den adfærd, der finder sted inden for internationale organisationer. Stemmeafgivning inden for organisationer som UNCTAD vil normalt ikke eksplicit være rettet mod andre stater.

Den årlige fastlæggelse af forsvarsbudgettets størrelse eller beslutninger om at udvikle nye våbentyper er typiske eksempler på lovgivningsinitiativer med konsekvenser for andre stater. Sådanne initiativer vil normalt ikke eksplicit være rettet mod et eksternt mål.¹² Set ud fra Event-analysen kunne dette kritikpunkt imødegås ud fra det synspunkt, at denne type handlinger kun har udenrigspolitisk interesse i det øjeblik, de fører til en diplomatisk aktivitet mellem stater. Kun hvis en ændring af militærbudgettet

11) Man bør være opmærksom på, at selv om event-data bygger på observation af ren adfærd, forudsætter denne type data, at adfærden kan henføres til en målsætning. Der kan eksempelvis henvises til CREONs definition "An event is defined as the discrete purposeful action (the behavior) of an individual", East, Salmore, Hermann, op.cit., p. 35.

12) CREON forsøger at løse dette problem ved dels at benytte Corsons reviderede WEIS-klassificering, der indeholder kategorierne "increase military capability" og "decrease military capability" og dels at indføre begrebet "indirect object". Men det kræves stadig, at "an indirect object" skal nævnes eksplicit i kildeteksten, se Hermann, East, Salmore, op.cit., p. 20 og pp. 74-76.

fører til en protest, forespørgsel eller anden diplomatisk aktivitet har den udenrigspolitisk interesse. Event-analysen forudsætter eksplicit kommunikation mellem stater. Analysen har ingen mulighed for at behandle fænomener, der hører ind under, hvad Schelling har kaldt "tacit bargaining".¹³ Dvs. kommunikation i situationer, hvor aktørerne enten ikke kan eller ikke vil forhandle eksplicit.

I foråret 1970 gennemførtes i USA en ny lovgivning med henblik på regulering af eksporten af atomteknologi.¹⁴ Set under en udenrigspolitisk synsvinkel er det interessante ved denne lovgivning, at den i realiteten er et eksplicit forsøg på at kanalisere udviklingen af atomteknologien i Vesteuropa ind i de baner, der er afstukket af den amerikanske ikke-spredningspolitik. Lovgivningen indeholder en meget bred definition på, hvad der skal forstås ved atomteknologi og stiller samtidigt meget skrappe krav til de lande, der ønsker at importere amerikansk atomteknologi. Krav der i realiteten betyder, at det ikke vil være muligt at importere amerikansk teknologi og samtidigt udvikle formeringsreaktorer og oparbejdningsanlæg.¹⁵ Dette eksempel illustrerer endnu en gang det problematiske i at bortdefinere fra den udenrigspolitiske analyse intern lovgivning, der får konsekvenser for andre stater.

Et andet område, der vanskeligt kan indfanges af event-analysen, er afstemninger i internationale organisationer. H.H. Holm forsøger i sin artikel om de nordiske landes holdning til den nye økonomiske verdensorden¹⁶ at operationalisere deres udenrigspolitik på grundlag af et antal afstemninger på blandt andet FNs generalforsamling i 1974. Det karakteristiske for denne type afstemningsadfærd er, at staterne nok har en målsætning ("goal") med deres handling men ikke noget direkte mål ("target"). En meddelelse om,

13) T. Schelling, The Strategy of Conflict, London: Oxford University Press, 1970, pp. 53-67.

14) The Nuclear Non-proliferation Act of 1978. En kort gennemgang af lovens hovedtræk findes hos F. Williams, "The United States Congress and Non-proliferation", International Security, 1978, no. 2.

15) Et godt eksempel på reaktionen fra den europæiske atom- og elektricitetsindustri findes i Uranium: Supply and Demand. Proceedings of the Third International Symposium held by the Uranium Institute London, July 12-14, 1978, Bexhill-on-Sea: Mining Journal Books, 1978. Bogen indeholder dels Joseph Nyes tale til konferencen, dels den alt anden end fredelige efterfølgende diskussion.

16) Se H.H. Holms artikel i dette nummer.

at OPEC på sit sidste møde er blevet enig om en fordobling af råolieprisen, vil sandsynligvis også vække interesse hos adskillige stater, til trods for at en sådan prisforhøjelse næppe vil have noget eksplicit mål (target). Det er således ikke umiddelbart indlysende, hvorfor disse typer af kollektiv adfærd skal holdes udenfor den udenrigspolitiske analyse.

3. Kontinuerte begivenheder

I event-forskningen er indført en skelnen mellem såkaldte kontinuerede og diskontinuerede begivenheder.¹⁷ Denne skelnen er nødvendig, fordi der findes en række begivenheder, som ikke kan henføres til et givet tidspunkt, hvilket som tidligere nævnt er en betingelse for, at et fænomen kan operationaliseres som en event. Kontinuerte begivenheder er fænomener, der har den set fra eventforskningens side ubehagelige egenskab, at de har en længere varighed end den tidsenhed, der opereres med i det pågældende studie.¹⁸ Fænomener som alliancer, blokader, interventioner eller krige er typiske eksempler på kontinuerede begivenheder. En hyppigt forekommende løsning er, at lade kontinuerede begivenheder optræde i datasættet, dels når de påbegyndes, og dels når de afsluttes. En anden mulighed er helt at ignorere denne type fænomener. WEIS bortdefinerer eksempelvis militær vold,¹⁹ når denne får et sådant omfang, at den bliver kontinuert, dvs. når volden forekommer i store mængder over korte tidsrum. Vietnam-krigen er ifølge WEIS

17) Se eksempelvis P. Burgess and R. Lawton, Indicators of International Behavior: An Assessment of Events Data Research, p. 24 eller A. Richman, "Issues in the Conceptualization and Measurement of Events Data", International Interactions, 1975, no. 1, p. 27.

18) De fleste studier har valgt en måned eller et år som tidsenhed.

19) C. McClelland & G. Hoggard, "Conflict Patterns in the International System", i J. Rosenau (ed.), International Politics and Foreign Policy, New York: The Free Press, 1969, p. 715. Militær vold skaber et problem for eventdata, fordi krige paradoksalt nok har den ubehagelige egenskab, at de kan være særdeles begivenhedsrige. Skulle alle Vietnam-krigens små og store skærmnydsler registreres i WEIS, ville datasættet være svulmet enormt op. CREON forsøger at finde en middelvej mellem helt at bortdefinere krigsbegivenheder og registrering af samtlige begivenheder, idet der kun medtages konflikthandlinger, som opfylder visse mindste krav. Se C. Hermann and D. Swanson, Procedures for Coding Military Conflict Events: Revision of a Manual, CREON publication 18B, Ohio State University, 1972.

karakteriseret ved kontinuert vold, hvilket medfører, at USA på grundlag af WEIS-data må karakteriseres som en forholdsvis fredssommelig magt i tidsrummet 1966-69. Et måske lidt overraskende resultat.

Behandlingen af kontinuerede begivenheder peger direkte på en af eventforskningens mest diskutabile forudsætninger. Eventsdata bygger for det første på, at det er muligt at evaluere en handling uafhængigt af dennes initiativtager ("the actor") og mål ("the target"). For det andet vurderes den enkelte begivenhed isoleret fra andre handlinger, der enten allerede har fundet sted eller eventuelt finder sted på samme tidspunkt. En given handlingstype har den samme vægt, uanset om handlingen foregår mellem nært- eller fjerntliggende stater, stater med samme eller forskelligt socio-økonomisk system, stater der er i krig, eller stater der er knyttet tæt sammen. I eventanalysen vil der normalt ingen forskel være på om Nixon rejser til Peking, Dronning Margrethe til Nepal, eller Brezhnev til Østberlin. Denne besynderlighed i eventanalysen hænger delvist sammen med det tidsperspektiv, der anlægges. Der er ingen mulighed for at adskille begivenheder med en langtidseffekt fra de begivenheder, hvis effekt ikke strækker sig ud over den tidsenhed, der er nedlagt i det pågældende eventdefinition. Inden for de begrænsninger, der er nedlagt i eventsfilosofien, kan man forsøge at løse problemet på to måder. Hvis dataindsamlingen indskrænkes i tid og rum bliver kontekst problemet tilsvarende mindre. Anvendelsen af eventsdata går oprindeligt tilbage til McClellands studie over kriseadfærd.²⁰ De indsamlede data blev her benyttet til at beskrive kommunikationen mellem nogle få aktører i en forholdsvis veldefineret krisesituation. En situation hvor det med en hvis ret kunne hævdes, at alle begivenheder foregik inden for den samme kontekst.

En anden mulig løsning er at forøge det antal dimensioner, der benyttes til at beskrive begivenheden. CREONs begreb "Commitment"²¹

20) C. McClelland, "Access to Berlin", i D. Singer (ed.), Quantitative International Politics, New York: The Pres Press, 1968, pp. 158-187.

21) Begrebet defineres hos East, Salmore, Hermann, op.cit., p. 38 på følgende måde: "Commitment. Behavior scaled according to the amount and irreversibility with which resources are used or transferred to others is defined as commitment."

kan opfattes som et forsøg på at løse noget af kontekstproblematikken. Begrebet skelner mellem begivenheder, der involverer en større eller mindre forpligtelse og kan således fortolkes som et forsøg på at skelne mellem begivenheder med korttids- og langtids-effekt. Men CREON løser ikke det problem, der ligger i at fremtidige begivenheder må fortolkes ud fra, hvilken grad af "commitment", der allerede foreligger mellem parterne.

4. Begivenhed eller transaktion

Den samlede mængde goder og information, der udveksles mellem stater kan ifølge events-filosofien opdeles i to strømme henholdsvis kaldet "transactions" og "events". Adskillelsen kan foretages ud fra forskellige kriterier eksempelvis

- 1) Events er de handlinger, der har til formål at udøve kontrol ("control efforts")²²
- 2) Events er de handlinger, der udøves af officielle regeringsrepræsentanter med henblik på at påvirke andre stater²³
- 3) Events er den type af interaktioner, der ikke rapporteres i aggregeret form²⁴

For McClelland er de tre kriterier synonyme i den forstand, at kriterium 2) og 3) kan opfattes som en tilfredsstillende operationalisering af 1). Der kan rettes i det mindste to indvendinger mod dette synspunkt. Kontrol udøves ikke kun gennem de handlinger af diplomatisk art (overenskomst, kommentarer, forslag, protester o.l.), som normalt udgør essensen af events-interaktioner. Økonomiske interaktioner som handel eller kapitaloverførsler, der normalt karakteriseres som transaktioner, kan være mindst lige så effektive kontrolmidler. Sovjetunionens kontrol med Østeuropa er ikke kun baseret på diplomatiske midler, men også på disse landes økonomiske orientering mod Moskva. Et tilsvarende argument kan frem-

22) E. Azar, R. Brody, C. McClelland, International Events Interaction Analysis: Some Research Considerations, Beverly Hills: Sage, 1972, p. 38.

23) Azar, Brody, McClelland, op.cit., pp. 38-39 og Hermann, East, Salmore, op.cit., pp. 19-20.

24) McClelland and Hoggard, op.cit., p. 713.

føres vedrørende forholdet mellem USA og Latinamerika.²⁵

East har på grundlag af CREON vist, at småstatsadfærd er mere fjendtlig end stormagtsadfærd.²⁶ Hvis hypotesen ellers er korrekt, kan den forklares udfra, at småstater har ringere mulighed for at øve kontrol gennem brug af økonomiske transaktioner end stormagter. Inden for internationalt teknologisk samarbejde er det blevet påvist,²⁷ at det til stadighed har været de svage stater, der har forsøgt at politisere samarbejdet. Et forhold der kan forklares udfra, at de stærke stater har en interesse i at lade samarbejdet udvikle sig på teknologiens "egne præmisser". Et sådant samarbejde vil give disse stater størst gevinst takket være deres indledende teknologisk-økonomiske overlegenhed. De svage stater må for at undgå en sådan situation stille politiske krav, om at goderne fordeles ud fra andre kriterier end økonomisk effektivitet. Anskues et sådant samarbejde ud fra events-data, vil der sandsynligvis kunne fabrikeres data, der viser størst "affect" hos de svage staters adfærd.

Adskillelsen af interaktioner i events og transactions gennemføres ofte ud fra et aggregerings og nyhedskriterium:

"Transactions are defined as items of action that have at some point in time become so numerous, so commonplace, and so normal to their situation that they are accounted for conventionally in an aggregated form, usually by some unit other than item frequency. Interactions are, by our definition, single action items of a non-routine, extraordinary, or newsworthy character that in some clear sense are directed across a national boundary, and have, in most instances, a specific foreign target".²⁸

25) For en mere udførlig diskussion af sammenhængen mellem transaktioner og indflydelse henvises til min artikel "Indflydelse og stress: Danmarks udenrigshandel 1948-77", i N. Amstrup & I. Faurby, Studier i Dansk Udenrigspolitik tilegnet Erling Bjøl, Århus: Politica, 1978, pp. 263-297.

26) M. East, "Size and Foreign Policy Behavior: A Test of Two Models", i C. Kegley, G. Raymond, R. Rood, and R. Skinner (eds.), International Events and the Comparative Analysis of Foreign Policy, Columbia: University of South Carolina Press, 1975, pp. 159-179. Hypotesen behandles nærmere i Niels Amstrups artikel.

27) H. Nau, National Politics and International Technology, Baltimore: John Hopkins University Press, 1974.

28) McClelland and Hoggard, op.cit., p. 713.

Denne definition kan klargøres ud fra følgende 4-felts tabel, hvor

	ikke aggregerede	aggregerede
ikke rutine/ nyhedsværdi	Events	(krige)
rutine/ ikke nyhedsværdi	FRIP-data	transaktioner

events dækker de officielle udenrigspolitiske handlinger, der kan karakteriseres ved at være ikke-aggregerede og havende nyhedsværdi, mens økonomiske transaktioner er aggregerede og uden nyhedsværdi.

Kan denne opdeling i praksis give et konsistent resultat? Er det muligt at adskille interaktioner ud fra dataaggregering og beslutningsrutine? WEIS-projektets historie tyder på, at opdelingen ikke er uproblematisk. Som tidligere nævnt bortdefineres alle militære handlinger i forbindelse med Vietnamkrigen fra WEIS ud fra aggregeringskriteriet og det til trods for, at WEISs hovedkilde New York Times åbenbart ikke behøver at aggregerer disse begivenheder. Det kunne være ganske interessant at få afklaret, hvornår krigshandlingerne i Vietnam transformeres fra "events" til "transactions". Hoggards²⁹ sammenligning af FRIP³⁰ og WEIS antyder også bøjeligheden af distinktionen mellem "events" og "transactions". Denne undersøgelse sammenligner, hvad henholdsvis WEIS og FRIP har at sige om forholdet mellem USA og Norge inden for en 6 måneders periode i 1971. FRIP beretter om 153 "events", mens WEIS ikke rapporterer om nogen begivenhed. De tilsvarende data for forholdet mellem USA og Venezuela er 264 FRIP-begivenheder og 3 WEIS-begivenheder. Et resultat der ikke just styrker tiltroen til WEISs validitet. Distinktionen "event"/"transactions" redder imidlertid WEIS

29) G. Hoggard, "An Analysis of the "Real" Data: Reflections on the Use and Validity of International Interaction Data", i Azar and Ben-Dak (eds.), op.cit., pp. 22-25.

30) FRIP eller Foreign Relations Indicators Project var et projekt, som blev etableret i State Department med henblik på at skabe eventdata, der som kildegrundlag havde kommuniker udvekslet mellem udenrigsministeriet og amerikanske repræsentationer i 7 lande.

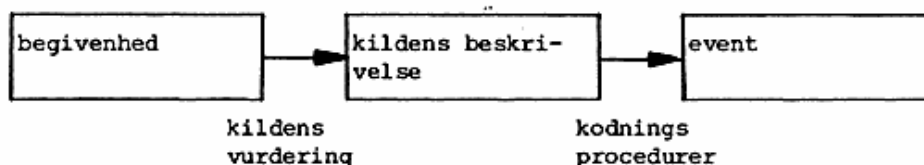
ifølge Hoggard.³¹ Størstedelen af FRIP-begivenhederne må betragtes som værende transaktioner. De havde for det første ingen nyhedsværdi, da New York Times ikke skrev om dem, og desuden indikerer det store antal, at der er tale om begivenheder af en rutinemæssig karakter.

Distinktionen mellem "events" og "transactions" er således meget vanskelig at arbejde med. Kriterierne nyhedsværdi, aggregering og rutine er alle tvetydige. De to første afhænger af kildens karakter, mens det sidste afhænger af bureaukratiske processer, der normalt ikke kan belyses af event-forskerens kildemateriale.

5. Eventdata - en afbildning af den objektive virkelighed?

"Communications are judged by the manifest intent of the sender (as determined by the coder via coding rules) and not by the perception of the intent of the sender in the mind of the receiver of the message."³²

Ifølge eventsfilosofien har begivenheder et objektive indhold, der kan adskilles fra iagttagerens vurdering og den sociale situation, som begivenheden er en del af. Eventsdata fremstilles ved først at beskrive en begivenheds objektive indhold og derefter kvantificere denne beskrivelse.

Eventsdata bygger sædvanligvis på kildemateriale i form af en eller flere aviser eller tidsskrifter. Dvs. der er nedlagt i det mindste 2 vurderinger mellem den "virkelige begivenhed" og dennes afbildning i en event. Mens den første vurdering knytter sig til kildematerialets beskrivelse, er den anden en følge af den anvendte kodning. For at eventsdata skal kunne repræsentere "den objektive virkelighed", skal kodningsprocedurerne således ikke alene være

31) Hoggard, op.cit., p. 24.

32) Burgess and Lawton, op.cit., p. 61.

neutrale i sig selv, men de skal også kunne neutralisere kildens tendens.

Eventsdata kan opdeles i to hovedgrupper på grundlag af de anvendte skaleringsprocedurer. Den ene gruppe bygger på, at det er muligt at klassificere staters handlinger i et begrænset antal kategorier. Et af de mest anvendte datasæt WEIS bygger på denne løsning. Begivenhederne opdeles i 22 hovedkategorier, der hver kan opdeles i 2-5 underkategorier, således at WEIS alt i alt arbejder med 63 kategorier (se appendiks I). En anden løsningsmulighed bygger på, at staternes handlinger kan beskrives ud fra en eller flere kontinuerte dimensioner. Anvendelsen af denne løsning forudsætter en teori, der specificerer, hvilke dimensioner der indgår i udenrigspolitisk adfærd. Azars datasæt COPDAB (Conflict and Peace data bank) beskriver eksempelvis alle events ud fra en 13 punkt skala,³³ der måler begivenheden på en konflikt-samarbejde dimension. Operationaliseringen forudsætter, at udenrigspolitiske handlinger kan beskrives tilfredsstillende ud fra netop denne dimension.

De resultater man når frem til ved hjælp af en analyse af eventsdata bør være uafhængige af den anvendte kategorisering. En undersøgelse foretaget af Kegley, Salmore og Rosen³⁴ tyder på, at det kan være overordentligt vanskeligt at opfylde dette krav. De 3 forfattere sammenligner en række faktoranalyser foretaget på grundlag af eventsdata, hvor disse data er opbygget på grundlag af forskellige kategoriseringer. Det viser sig, at der er en bemærkelsesværdig overensstemmelse mellem de resultater, hvor udgangspunktet var datasæt opbygget ud fra en WEIS-lignende klassificering. Til gengæld er der en betydelig uoverensstemmelse mellem resultaterne fra de undersøgelser, der anvendte henholdsvis en WEIS- og CREON-lignende klassificering.

33) Skalaen er gengivet i Azar & Ben-Dak (eds.), op.cit., p. 17.

34) "Convergences in the Measurement of Interstate Behavior", i Sage International Yearbook of Foreign Policy Studies Vol. II, Beverly Hills: Sage, 1974, p. 321.

Tabel 1. 4 konstruerede begivenheder

Event 1	Den britiske premierminister meddelte i går, at Rhinhæren vil blive trukket tilbage i løbet af de kommende 6 måneder.
Event 2	Demonteringen af de amerikanske mellemdistanceraketter i Tyrkiet er nu afsluttet.
Event 3	Den amerikanske finansminister redegjorde i går nærmere for den amerikanske regerings syn på valutaproblemerne. En manglende europæisk støtte til dollaren vil virke ødelæggende på verdenshandelen ifølge den amerikanske regerings vurdering.
Event 4	Statsminister Glistrup meddelte i går, at den nye regering vil foretage en sanering af den danske udenrigstjeneste. Det er foreløbig besluttet, at nedlægge diplomatiske repræsentationer i 26 lande.

Tabel 1 gengiver 4 konstruerede begivenheder, der i det følgende vil blive benyttet til at illustrere nogle operationaliseringsproblemer, der knytter sig til følgende spørgsmål:

- 1) Kan en begivenheds "objektive indhold" adskilles fra kildens vurdering af begivenheden?
 - 2) Afspejler "events" aktørens intention eller handlingens resultat?
 - 3) Kan der opstilles klassifikationskriterier som differentierer mellem forskellige begivenheder på en tilfredsstillende måde?
- Operationaliseringsproblemerne vil konkret blive diskuteret ud fra en anvendelse af WEIS-kategorierne. De følgende konklusioner er derfor primært rettet mod datasæt, der anvender en WEIS-lignende kategorisering.

Event 1 og 3 illustrerer objektivitetsproblemet. Hvordan adskilles en begivenheds objektive indhold fra kildens vurdering. Event 3 kan meget let drejes i forskellige retninger. Eksempelvis den amerikanske finansminister advarede de europæiske stater, eller endog truede de europæiske stater med, at en manglende støtte ville få ødelæggende konsekvenser for verdenshandelen. Alt efter om begivenheden beskrives ud fra verbet virke, advarede eller truede bør denne indplaceres i

kategori O22 Comment on situations - pessimistic

- 160 Give warning

- 172 Threat with specific non-military negative sanctions

Event 1 skal i den form, der er gengivet i tabel 1, klassificeres under "yield position, retreat, evacuate", hvilket i alle tilfælde

virker besynderligt i betragtning af, at Vesttyskland er begivenhedens mål (target). Men begivenheden vil yderligere let kunne drejes i forskellig retning. For eksempel "den engelske premierministers meddelelse om Rhinhærens tilbagetrækning skal ses i lyset af de dårlige økonomiske relationer mellem de to lande. Den tyske regering har nægtet at yde en tilstrækkelig økonomisk kompensation for hærens tilstedeværelse. Også inden for landbrugsområdet i EEC fører Tyskland en engelsk fjendtlig politik". Set under denne synsvinkel bliver det kompliceret at kategorisere begivenheden. Er der tale om "yield", eller er begivenheden snarere en trussel, eller eventuelt et eksempel på "reduce relationship"?

Eventsdata afspejler ifølge Burgess og Lawton "the manifest intent of the sender".³⁵ Brug af WEIS-klassificeringen viser imidlertid, at events i en række tilfælde ikke bliver klassificeret ud fra senderens intentioner, men derimod ud fra handlingens resultat ("the outcome"). Event 1 og 4 eksemplificerer denne påstand. Hvis event 1 forstås i sammenhæng med en kombination af uroligheder i Nordirland og finansielle vanskeligheder for den engelske regering, vil hverken "yield", "threat" eller "reduce relationship" dække over den britiske regerings intention med handlingen. Tilsvarende vil en klassifikation af event 4 under "reduce routine international activity" føre på vildspor. Eventklassificeringer bliver i begge tilfælde meningsløse, fordi begivenhederne kun kan forstås, når de bedømmes ud fra den indenrigspolitiske situation i de to lande.

Ved opstillingen af klassifikationsskemaer opererer event-forskere mellem Scylla og Carybdis. På den ene side betyder for mange kategorier, at der kommer for få dataenheder i hver kategori og dermed manglende mulighed for at gennemføre en kvantitativ analyse. På den anden side betyder for få kategorier, at meget forskellige begivenheder skal presses ned i en given kategori, hvilket betyder mindsket validitet. Selv om WEIS er et af de datasæt, der opererer med flest kategorier (i alt 63) illustrerer event 2, hvor svært det kan være at beskrive staters adfærd ud fra et blot nogenlunde begrænset antal kategorier. Event 2 handler om demontering af amerikanske mellemdistanceraketter i Tyrkiet. Men hvad er baggrunden

35) Burgess and Lawton, op.cit., p. 61.

for denne situation? Har handlingen den samme betydning uafhængigt af, om den skal ses i sammenhæng med en amerikansk-sovjetisk aftale vedrørende fjernelse af sovjetiske raketter på Cuba, et tyrkisk krav om basernes nedlæggelse eller en forældelse af raketterne som følge af den militærtekniske udvikling? I WEIS vil tilbagetrækningen sandsynligvis blive klassificeret som "yield", hvilket er rimeligt, hvis baggrunden er det tyrkiske krav. Skal tilbagetrækningen til gengæld forstås ud fra den teknologiske udvikling, bliver denne kategorisering ikke alene meningsløs, men det bliver også vanskeligt at finde en kategori hos WEIS, der kan dække begivenhedens reelle indhold på en rimelig måde.

6. Konklusionen

Brugbarheden af eventsdata som en indikator for udenrigspolitik kan analyseres ud fra 3 synsvinkler. Man kan tage udgangspunkt i en begrebsdiskussion og stille spørgsmål som, hvilken type af information eventsdata kan forsyne os med? En anden mulighed er at behandle kildeproblematikken. Her diskuteres eksempelvis, hvilke kilder der bør benyttes? Bør der anvendes en eller flere kilder? Hvordan forvrænger et givet kildemateriale de færdige data? Det tredje aspekt af metodediskussionen behandler analyseproblematikken. Hvordan kan eventsdata analyseres? Er der en sammenhæng mellem forskningsresultat og valg af analyseredskab? Hvornår kan der foretages en aggregering af data?

Mens kildeproblematikken er blevet særdeles grundigt behandlet i litteraturen,³⁶ har de to øvrige spørgsmål fået en noget mere spredt dækning.³⁷ Jeg har derfor valgt at se nærmere på begrebsproblematikken i denne artikel.³⁸

36) Se eksempelvis R. Burrows, "Mirror, Mirror on the Wall", G. Hoggard, "Differential Source Coverage in Foreign Policy Analysis", og P. McGowan, "A Bayesian Approach to the Problem of Events Data Validity", alle artikler i J. Rosenau (ed.), Comparing Foreign Policies, New York: Sage, 1974, henholdsvis pp. 383-407, 353-383 og 407-435.

37) En særdeles god begrebsanalyse findes dog hos A. Richman, "Issues in the Conceptualization and Measurement of Events Data", International Interactions 1975, nr. 1, pp. 19-33.

38) Dele af kilde- og analyseproblematikken behandles nærmere i Niels Amstrups artikel i dette nummer.

Eventsdata opfatter udenrigspolitik som værende lig med de officielle beslutningstageres målrettede handlinger, hvilket i realiteten betyder, at udenrigspolitik sættes lig med en stats officielle diplomatiske handlinger. Denne opfattelse af udenrigspolitik blev kritiseret for at være alt for snæver. Stater påvirker ikke kun hinanden gennem diplomatiske handlinger. Operationaliseringen af udenrigspolitik udelukkende ud fra eventsdata giver således en mangelfuld forståelse for, hvordan og hvorfor stater påvirker hinanden. Registrerede diplomatiske interaktioner kunne eksempelvis være forårsaget af nogle af de fænomener, der ikke registreres i eventsdatasæt.

Selv om eventsdata ikke kan accepteres som en tilfredsstillende operationalisering af begrebet udenrigspolitik, kunne disse data godt være en acceptabel indikator for et mere begrænset begreb som eksempelvis diplomatisk adfærd. Diskussionen af kontinuerede begivenheder, event-kontekst og event-kategorisering viser imidlertid, at validitetsproblemet eksisterer, også når der anlægges denne snævrere fortolkning af, hvad eventsdata kan beskrive.

1. *Yield*

- 011 Surrender, yield to order, submit to arrest, etc.
- 012 Yield position; retreat; evacuate
- 013 Admit wrongdoing; retract statement

2. *Comment*

- 021 Explicit decline to comment
- 022 Comment on situation-pessimistic
- 023 Comment on situation-neutral
- 024 Comment on situation-optimistic
- 025 Explain policy or future position

3. *Consult*

- 031 Meet with, at neutral site; or send note
- 032 Visit; go to
- 033 Receive visit; host

4. *Approve*

- 041 Praise, hail, applaud, condolences
- 042 Endorse others policy or position; give verbal support

5. *Promise*

- 051 Promise own policy support
- 052 Promise Material Support
- 053 Promise other future support action
- 054 Assure; reassure

6. *Grant*

- 061 Express regret; apologize
- 062 Give state invitation
- 063 Grant asylum
- 064 Grant privilege, diplomatic recognition; de facto relations, etc.
- 065 Suspend negative sanctions; truce
- 066 Release and/or return persons or property

7. *Reward*

- 071 Extend economic aid (for gift and/or loan)
- 072 Extend military assistance
- 073 Give other assistance

8. *Agree*

- 081 Make substantive agreement
- 082 Agree to future action or procedure; agree to meet, to negotiate

9. *Request*

- 091 Ask for information
- 092 Ask for policy assistance
- 093 Ask for material assistance
- 094 Request action; call for
- 095 Entreat; please; appeal to; help me

10. *Propose*

- 101 Offer proposal
- 102 Urge or suggest action or policy

11. *Reject*

- 111 Turn down proposal; reject protest demand, threat, etc.
- 112 Refuse; oppose; refuse to allow

12. *Accuse*

- 121 Charge; criticize; blame; disapprove
- 122 Denounce; denigrate; abuse

13. *Protest*

- 131 Make complaint (not formal)
- 132 Make formal complaint or protest

14. *Deny*

- 141 Deny an accusation
- 142 Deny an attributed policy, action role, or position

15. *Demand*

- 150 Issue order or command, insist; deemed compliance, etc.

16. *Warn*

- 160 Give warning

17. *Threaten*

- 171 Threat without specific negative sanctions
- 172 Threat with specific non-military negative sanctions
- 173 Threat with force specified
- 174 Ultimatum; threat with negative sanctions and time limit specified

18. *Demonstrate*

- 181 Non-military demonstration; walk-out on
- 182 Armed force mobilization, exercise and/or display

19. *Reduce Relationship* (as Neg. Sanction)

- 191 Cancel or postpone planned event
- 192 Reduce routine international activity; recall officials, etc.
- 194 Halt negotiations
- 195 Break diplomatic relations

20. *Expel*

- 201 Order personnel out of country
- 202 Expel organization or group

21. *Seize*

- 211 Seize position or possessions
- 212 Detain or arrest person(s)

22. *Force*

- 221 Non-injury destructive act
- 222 Non-military injury-destruction
- 223 Military engagement